

Huvudman

Ellithan AB

Org.nr. 556804-2070

Beslut

Datum 2025-11-06

Dnr SI 2025:6069

Sida **1 (14)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan HamnaSkolan i Söderhamns kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ellithan AB att senast den **13 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande lärare och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Ellithan AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Ellithan AB ska vidta följande åtgärder

Lärare

1. Se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Huvudmannen ska inkomma med annonser från samtliga rekryteringsförsök som genomförts från datum för detta beslut till den 9 mars 2026. För det fall huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, inkom med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen)
2. Se till att endast den som har legitimation anställs utan tidsbegränsning som lärare om inte en undantagssituation föreligger samt att lärare utan legitimation endast anställs för viss tid i enlighet med de krav som framgår av författningarna. Huvudmannen ska redovisa hur de anställt personal vid eventuella nyanställningar i verksamheten från datum för detta beslut till den 9 mars 2026. (2 kap. 20–21 §§ skollagen)

Särskilt stöd

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn från datum för detta beslut till den 9 mars 2026 samt vilket datum som utredningarna startats för respektive elev. (3 kap 7 § skollagen)
2. Se till att samråd sker med elevhälsan vid en utredning om särskilt stöd, om det inte är uppenbart obehövt. Inkom med en redogörelse för hur och när samråd har skett med elevhälsan i de utredningar om särskilt stöd som har genomförts från datum för detta beslut till den 9 mars 2026. Om samråd inte har skett med elevhälsan ska det anges varför samrådet bedömts vara uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)
3. Se till att elever som ges särskilt stöd i form av enskild undervisning dessförinnan har utretts för särskilt stöd samt att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram och enskild undervisning för eleven. Rektorn ska dokumentera när eleven har utretts för särskilt stöd samt när beslut om åtgärdsprogram och beslut om enskild undervisning har fattats. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 och 11 §§ skollagen och 31–33 §§ förvaltningslagen [2017:900])

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser studiehandledning på modersmål, undervisning under ledning av lärare samt ekonomiska förutsättningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:6069) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av HamnaSkolan i Söderhamns kommun. Skolan omfattar årskurserna 4–9. Läsåret 2025/26 går 48 elever på skolan.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid HamnaSkolan följer gällande bestämmelser om lärare, särskilt stöd,

studiehandledning på modersmålet samt att undervisning ges under ledning av lärare. I tillsynen har Skolinspektionen även gjort en prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 23 september 2025 och den 30 september 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat förteckning över undervisande personal, klassscheman, anställningsavtal och betygskatalog. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (se aktbilaga 16).

Föreläggande

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisning av legitimerad och behörig personal

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över undervisande personal, anställningsavtal samt schema för läsåret 2025/26. Av dokumentstudier och av intervjuer med lärare framgår att undervisning i flera ämnen, exempelvis ämnena matematik, fysik samt hem- och konsumentkunskap, bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation. Vidare framgår att i de ämnen där undervisning bedrivs under ledning av en legitimerad lärare, saknar lärare i flera fall behörighet för aktuella ämnen.

Detta gäller exempelvis ämnena engelska samt naturorienterande- och samhällsorienterade ämnen.

Av personalförteckning och av intervju med lärare framgår att flera lärare som saknar lärarlegitimation har pågående lärarutbildningar.

Av intervju med rektorn framgår att skolan söker legitimerad och behörig personal genom skolans hemsida och sociala medier, genom kontakter vid Arbetsförmedlingen och högskola samt genom att höra sig runt inom kontaktnätet. Inför läsåret 2025/26 hade rektorn för avsikt att lägga ut en annons via en extern plattform för arbetssökande. Rektorn blev dock kontaktad av två legitimerade lärare som var intresserade av anställning, varför en annons aldrig lades ut. Lärarna valde dock senare andra arbetsgivare. Inför innevarande läsår fick rektorn inget svar från högskolan. Inför läsåret 2024/25 kunde rektorn, på grund av tekniska problem inte heller lägga ut en annons på någon extern plattform för arbetssökande. Rektorn uppger att skolan i första hand söker lärare med behörighet i svenska årskurs 7–9 eftersom detta skulle frigöra befintlig personal att undervisa i ämnen de är behöriga i.

Av intervju med lärare framgår att en obehörig lärare som anställts inför läsåret 2025/26 fick anställning vid skolan eftersom en nära släkting också arbetar som lärare på skolan. En annan lärare uppger att hen inledningsvis arbetade som timvikarie vid skolan, men sedan år 2018 har läraren haft en visstidsanställning på skolan för ett år i taget. En tredje lärare uppger också att hen började arbeta på skolan som vikare och har sedan stannat kvar. Läraren har arbetat på skolan i cirka sju år.

Anställning av lärare

Skolinspektionen har tagit del av anställningsavtal för all undervisande personal. Av ingivna anställningsavtal framgår att det finns två lärare som saknar lärarlegitimation, men som är anställda utan tidsbegränsning. Lärarna undervisar i ämnena hem- och konsumentkunskap samt träslöjd.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får som huvudregel bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål (2 kap. 20 § skollagen).

Det som anges i 2 kap. 20 § andra stycket skollagen gäller bara om det saknas sökande som har legitimation, den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen (2 kap. 20 § tredje stycket skollagen).

I förarbeten till bestämmelsen anges följande. För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268 f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare tillfälligt bedriva undervisningen (prop. 2010/11:20 s. 84 f). Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

I fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller, utöver bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd, att den som ska bedriva undervisning enligt 2 kap. 18 § skollagen får anställas för högst ett år i sänder (2 kap. 21 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid HamnaSkolan inte uppfyller författningarnas krav avseende att bara den som har legitimation och behörighet får bedriva undervisning om inte någon undantagsregel är uppfylld.

Av utredningen framgår att eleverna får undervisning i ett flertal ämnen av lärare som saknar lärarlegitimation. I de ämnen en legitimerad lärare undervisar saknar läraren i några ämnen rätt behörighet. Flera lärare som

saknar legitimation har arbetat vid skolan under längre tid. Inför läsåret 2025/26 har huvudmannen annonserat efter personal via skolans egen hemsida och sociala medier samt genom att rektorn har eftersökt kandidater inom rektorns kontaktnät. Av utredningen framgår vidare att huvudmannen varken inför läsåret 2025/26 eller läsåret 2024/25 har annonserat via någon extern plattform för arbetssökande.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Under vissa förutsättningar får en annan lärare bedriva undervisningen under en begränsad tid om högst ett år i sänder. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. Skolinspektionen konstaterar att det ankommer på huvudmannen att göra ansträngningar för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare. Enligt Skolinspektionens bedömning har huvudmannen inte vidtagit tillräckliga ansträngningar för att försöka rekrytera legitimerad och behörig personal. Exempelvis har huvudmannen inte annonserat via någon extern plattform för arbetssökande varken inför innevarande läsår eller inför föregående läsår. Till följd av detta ges elever inte undervisning av legitimerad och behörig personal i ett flertal ämnen. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller förutsättningarna för att få tillämpa undantag från krav på lärare.

Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav på att endast den som har legitimation får anställas som lärare utan tidsbegränsning. Av utredningen framgår att det finns två lärare på skolan som är anställda utan tidsbegränsning trots att de saknar lärarlegitimation. Enligt huvudregeln får endast den som har legitimation som lärare anställas utan tidsbegränsning. Det har inte framkommit att de två lärarna omfattas av någon undantagsbestämmelse. Skolinspektionen bedömer därför att det är en brist.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervju med lärare och rektor framgår att lärare ger elever extra anpassningar om elever riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Exempel på extra anpassningar är skärmar, hörselkåpor och anpassat material. Extra anpassningar dokumenteras och utvärderas regelbundet, uppger lärare.

Anmäla och starta utredning om särskilt stöd

Lärare uppger att om elever trots extra anpassningar befaras inte nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas anmäler lärare detta till rektorn som sedan startar en utredning om särskilt stöd. Några lärare namnger elever som de anmält under föregående läsår och som numera har upprättade åtgärdsprogram. Lärare uppger att de har veckovisa möten tillsammans med rektorn och skolsköterskan där lärarna har möjlighet att diskutera elever som är i behov av stöd.

Specialpedagogen uppger vidare att hen har gjort en sammanställning över nio elever som vårterminen 2025 hade betyget F i ett eller flera ämnen och som inte har ett åtgärdsprogram. Specialpedagogen uppger att dessa nio elever bedöms vara i behov av utredning om särskilt stöd.

Specialpedagogen har i september 2025 lämnat över sammanställningen samt skriftligen informerat rektorn om att eleverna är i behov av utredning om särskilt stöd. Av intervju med lärare och med rektor framgår att flera av eleverna på specialpedagogens lista ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Rektorn uppger att hen har tagit del av specialpedagogens sammanställning, men att det inte har startats några utredningar om särskilt stöd för eleverna. Vidare uppger rektorn att fyra av eleverna har rektorn redan haft i åtanke sedan några år, eleverna får i dagsläget mycket extra anpassningar.

Samråd med elevhälsan

Av intervju med specialpedagogen framgår att hen begärt in en sammanställning från rektorn över antalet åtgärdsprogram på skolan. Enligt sammanställningen fanns vid tidpunkten sju åtgärdsprogram. Specialpedagogen uppger att hen inte varit delaktig i någon utredning om särskilt stöd. Specialpedagogen uppger vidare att hen arbetar som konsult mot skolan och under föregående läsår blev hen kontaktad en gång av rektorn. Skolsköterskan, som även arbetar som kurator vid skolan, uppger att hen inte heller är delaktig i utredningar om särskilt stöd. De två representanterna för elevhälsan uppger vidare att de inte är delaktiga i arbetet med åtgärdsprogram.

Av intervju med rektorn framgår att det är rektorn som tar beslut om att starta en utredning om särskilt stöd efter inkommen anmälan. Det är sedan elevens mentor som är ansvarig för att göra utredningen tillsammans med rektorn. Rektorn uppger vidare att skolsköterskan ofta involveras i utredningar om särskilt stöd.

Enskild undervisning

Av intervju med rektorn framgår att det finns en elev¹ som ges enskild undervisning utanför skolans lokaler av personal anställd vid skolan. Det finns ingen utredning om särskilt stöd och inte något åtgärdsprogram för eleven. Rektorn uppger att det på grund av elevens frånvaro inte varit möjligt att upprätta.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övriga skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges, i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 3 kap. 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

¹ Elev 10

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän, är vissa bestämmelser enligt förvaltningslagen tillämpliga (29 kap. 10 § skollagen). Detta gäller bland annat dokumentation, motivering av beslut samt underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till (31–33 §§ förvaltningslagen).

Insatser som är att betrakta som särskilt stöd är till exempel placering i särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning, anpassad studiegång eller elevassistent. Det rör sig således om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare inom ramen för den ordinarie undervisningen. Även insatsernas omfattning och varaktighet måste beaktas. Enstaka specialpedagogiska insatser under kortare tid kan vara att betrakta som stöd i form av extra anpassningar medan mer omfattande eller regelbundna specialpedagogiska insatser utgör särskilt stöd (prop. 2013/14:160 5. 21).

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömer att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att elever ges extra anpassningar.

Anmäla och starta utredning om särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att utreda särskilt stöd.

Av utredningen framgår att lärare anmäler när en elev, trots extra anpassningar, befaras att inte nå de betygskriterier som minst ska uppnås. I de fall en lärare har anmält att en elev är i behov av en utredning om särskilt stöd har rektorn startat en sådan utredning. Det framgår dock av utredningen att specialpedagogen i september 2025 sammanställt en lista över flera elever som vårterminen 2025 hade betyget F i ett eller flera ämnen och som inte har ett åtgärdsprogram. Specialpedagogen har skriftligen informerat rektorn om att dessa elever behöver utredas för behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår vidare att flera av dessa elever ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Skolinspektionen bedömer att specialpedagogen genom att överlämna den skriftliga sammanställningen har anmält att eleverna är i

behov av utredning om särskilt stöd. Trots detta har rektorn inte startat någon utredning om särskilt stöd för dessa elever. Detta är en brist.

När en anmälan gjorts till rektor ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn att välja mellan att inleda och inte inleda en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om särskilt stöd inkommit. En utredning kan i vissa fall göras snabbt och enkelt medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid en utredning får ta är inte angivet i lag. Huvudprincipen är dock att det ska ske skyndsamt så att eleven får det stöd hen behöver så fort som möjligt.

Samråd med elevhälsan

Skolinspektionen bedömer också att det är en brist att samråd inte sker med elevhälsan vid utredning om särskilt stöd. Det framgår att specialpedagogen inte har varit delaktig i någon utredning om särskilt stöd för de elever som har utretts och har åtgärdsprogram. Även om rektorn uppger att skolsköterskan ofta involveras i utredningar om särskilt stöd har skolsköterskan, som också arbetar som kurator, själv uppgett att hen inte är involverad i utredningar om särskilt stöd. Det har inte framkommit att samråd med elevhälsan varit uppenbart obehövligt.

Enskild undervisning

Vidare bedömer Skolinspektionen att det är en brist att det finns en elev² på skolan som ges enskild undervisning utan att det först har genomförts en utredning om särskilt stöd. Det är även en brist att rektorn inte har fattat något skriftligt beslut om åtgärdsprogram och enskild undervisning för eleven.

Skolinspektionen vill betona att enskild undervisning är en ingripande stödåtgärd som kräver att det föreligger särskilda skäl. Att elevens behov av särskilt stöd utreds innan en sådan åtgärd beslutas är av största vikt och utredningen behöver klargöra att enskild undervisning är den åtgärd som bäst tillgodoser elevens stödbehov. Efter utredningen ska rektorn fatta beslut om åtgärdsprogram och enskild undervisning. Både beslut om åtgärdsprogram och beslut om enskild undervisning kan överklagas av elev och vårdnadshavare. Det måste därför vara tydligt för elevens vårdnadshavare vad som har beslutats och vad åtgärden innebär.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som

² Elev 10

följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ellithan AB verksamhet vid HamnaSkolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anställning av legitimerade och behöriga lärare samt särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Ellithan AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens skriftliga information framgår att det finns elever som ges studiehandledning på modersmål i arabiska samt ukrainska. Vid skolan finns anställd personal som tillhandahåller studiehandledning på dessa språk.

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att det finns en elev som inte ges studiehandledning på modersmål. Eleven har tillgång till en läsplatta med digitala möjligheter till att översätta text. Rektorn uppger att eleven nyligen börjat på skolan och att det därför gått för kort tid för att bedöma elevens behov av studiehandledning på modersmål. Eleven fick inte studiehandledning på modersmål på elevens tidigare skola.

Vidare framgår att det finns en elev som är nyanländ och mottagen på högstadiet. Av intervju med lärare framgår att eleven har en läsplatta med digitala möjligheter till att översätta text samt hörlurar för muntlig översättning. Lärarna uppger att eleven talar god engelska och att eleven upplever att det går bra. Den sista tiden har eleven valt att få texter enbart på svenska. Rektorn uppger att eleven bedöms uppnå de betygskriterier som minst ska uppnås i alla ämnen höstterminen 2025.

Rättslig reglering

Studiehandledning på modersmål

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185]).

Studiehandledning på modersmålet är en stödinsats som syftar till att ge eleven möjlighet att nå de kunskaper som minst ska uppnås.

Studiehandledning på modersmål kan ges som extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller som särskilt stöd. Syftet med studiehandledning på modersmålet till nyanlända elever bör vara att ge eleverna möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det innebär att den studiehandledning som eleven ska få bör utgå från elevens stödbehov och lärarens planerade undervisning utifrån kursplanen och kunskapskraven i ämnet (prop. 2017/18:194, s. 36 ff.)

Studiehandledning på modersmål för nyanlända elever mottagna i högstadiet

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet (3 kap. 12 i § skollagen).

Bestämmelsen innebär att nyanlända elever som har påbörjat sin utbildning i Sverige i högstadiet i aktuella skolformer förutsätts ha ett behov av studiehandledning. Enbart i de fall det är uppenbart obehövt kan man avstå från att ge sådan studiehandledning. Det kan t.ex. anses uppenbart obehövt med studiehandledning på modersmålet om eleven redan har så goda kunskaper i svenska att han eller hon når de kunskapskrav som minst ska uppnås i varje ämne utan stödinsatser (prop. 2017/18:194 s. 92 f.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ellithan AB brutit mot bestämmelserna när det gäller studiehandledning på modersmål. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över undervisande personal samt anställningsavtal. Av dokumentstudier samt av intervjuer med rektor och lärare framgår att lärare som ansvarar för och bedriver undervisningen är anställda som lärare.

I några ämnen sker undervisningen av rektorn, som också är anställd som lärare, i samverkan med personal som inte är anställd som lärare. Rektorn uppger av det är hen i egenskap av lärare som ansvarar för undervisningen och betygsätter eleverna.

Rättslig reglering

Med begreppet undervisning avses sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

I definitionen av undervisningsbegreppet ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ellithan AB brutit mot bestämmelserna när det gäller att undervisning bedrivs under ledning av lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i utredningen tagit del av uppgifter om huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Huvudmannen har i ärendet inkommit med fastställd årsredovisning för 2023/2024, balans- och resultatrapport för perioden 1 juli 2024 till och med 30 juni 2025 samt 1 juli 2025 till och med 31 juli 2025. Vidare har huvudmannen inkommit med utdrag från skattekontot för perioden 1 juli 2025 till och med 23 september 2025 samt uppgift om antalet elever höstterminen 2025. Huvudmannen har även inkommit med kompletterande skriftliga uppgifter daterade den 3 oktober 2025. Skolinspektionen har i ärendet även inhämtat en kreditupplysning daterad den 6 oktober 2025.

Rättslig reglering

Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § skollagen (26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen).

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas om den enskilde bland annat har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten (2 kap 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Det har i utredningen inte framkommit annat än att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar i enlighet med skollagens krav. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Caroline Rönnegård

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Rönnegård

X Lisa Naudot Bergh

Föredragande
Signerat av: Lisa Naudot Bergh

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Kajsa Wennberg medverkat. När det gäller bedömningen av ekonomiska förutsättningar har ekonomen Linnea Holmström Svedin medverkat.